

HLAVNÁ TÉMA:**METABOLICKÝ SYNDRÓM**

Metabolický syndróm (MS), ktorému je venovaný aktuálny suplement *Via Practica*, je nenáhodnou kombináciou abdominálnej obezity, prediabetickej dysglykémie alebo diabetu 2. typu, aterogénnej dyslipidémie a zvýšeného krvného tlaku. V jeho patogeneze hrajú významnú úlohu inzulínová rezistencia a abdominálna adipozita. MS podľa reprezentatívneho prieskumu vykonaného Slovenskou diabetologickou spoločnosťou postihuje minimálne 20 % obyvateľov Slovenska.

Nebezpečnosť MS spočíva v minimálne dvojnásobne zvýšenom riziku rozvoja kardiovaskulárnych ochorení u postihnutých jedincov. Prítomnosť MS u nediabetikov zvyšuje riziko rozvoja diabetes mellitus 2. typu minimálne päťnásobne. Z uvedených dôvodov je dôležité pre praktického lekára rozpoznať prítomnosť metabolického syndrómu a liečiť jeho jednotlivé ovplyvniteľné zložky takým spôsobom, aby to nezhoršovalo iné prejavy MS. Z toho vyplýva, že praktický lekár môže potrebovať pomoc internistu, diabetológa alebo kardiológa pri ovplyvňovaní jednotlivých prejavov MS.

Aktuálny suplement sa snaží pokryť manažment prakticky všetkých aspektov metabolického syndrómu s výnimkou liečby diabetes mellitus, ktorej bolo venované v nedávnej minulosti samostatné suplementum a v tomto čísle sú rozobraté iba niektoré nové liečebné možnosti. V úvodnom prehľade prof. Galajdu je podrobne rozobratá patogeneza, ako aj súčasné diagnostické kritériá MS. Doc. Krahulec v svojom článku názorne demonštroval možnosti nefarmakologického aj farmakologického ovplyvnenia obezity, ktorá hrá významnú úlohu v patogeneze MS. Dr. Fábryová detailne vysvetľuje patogenezu dyslipidémie pri metabolickom syndróme a poukazuje na možnosti farmakologickej liečby, ktorá sa opiera v súčasnosti o silné dôkazy medicíny dôkazov. Špecifiká liečby hypertenzie u pacientov s MS uvádza prof. Pella, ktorý tiež vychádza z medicíny dôkazov, pričom poukazuje na potrebu používania liekov a liečebných kombinácií, ktoré nezhoršujú iné prejavy MS, hlavne glykémiu a dyslipidémiu.

Trojica článkov sa venuje ovplyvneniu prediabetických stavov a diabetu 2. typu. Prof. Tkáč v svojom prehľade poukazuje na úspešnosť režimových opatrení, ale aj farmakologickej liečby zameranej na zníženie inzulínovej rezistencie, v prevencii diabetu u jedincov s prediabetickými dysglykémiami. V článku Dr. Ilavskej je predstavený nový terapeutický prístup v liečbe diabetu 2. typu, a to zosilnenie účinku inkretínov – sekréciu inzulínu stimulujúcich hormónov vylučovaných črevnými bunkami po príjme potravy. V záverečnom prehľade prof. Tkáča je predstavený iný nový terapeutický prístup k liečbe diabetikov a pacientov s MS, ktorí majú zvýšené kardiometabolické riziko, a to endokanabinooidová blokáda.

Veríme, že aktuálny suplement bude užitočnou pomôckou v klinickej praxi pre praktických lekárov, internistov, prípadne aj iných špecialistov a aspoň malou kvapkou prispeje k zlepšeniu manažmentu tejto vysoko rizikovej skupiny obyvateľstva.

prof. MUDr. Ivan Tkáč, PhD.
editor suplementu